

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 125/2011-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Z., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. F. N., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jej základného podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5 CoE 152/2009 z 25. novembra 2009 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 51/2010 z 28. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o., o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. februára 2011 doručená sťažnosť spoločnosti Z., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5 CoE 152/2009 z 25. novembra 2009 (ďalej len „krajský súd“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 51/2010 z 28. októbra 2010 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«P. v likvidácii... (ďalej len „DZP“) vydala v zmysle ustanovení zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení V. a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v príslušnom znení (ďalej len „ZoZP“) Platobný výmer č. 720/2005 (ďalej len „Platobný výmer“), ktorým uložila platiteľovi – P. V., n. (ďalej len „Povinný“) zaplatiť dlžné poistné a poplatok z omeškania z dlžnej sumy poistného.

Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 07. 07. 2005 DZP postúpila súbor pohľadávok, ktorých súčasťou bola aj pohľadávka predpísaná Platobným výmerom Povinnému, spolu s príslušenstvom a všetkými právami s nimi spojenými na Sťažovateľa.

Nakoľko sa Sťažovateľ Návrhom na vykonanie exekúcie domáhal vykonania exekúcie proti Povinnému na základe exekučného titulu – Platobného výmeru, súdny exekútor doručil Okresnému súdu Trenčín (ďalej len „OS TN“) žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

OS TN Uznesením sp. zn. 62Er/1559/2008-18 zo dňa 01. 07. 2009 (ďalej len „Rozhodnutie OS TN“) vyhlásil vedenú exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. V odôvodnení Rozhodnutia OS TN uviedol, že správca konkurznej podstaty úpadcu DZP v priebehu konkurzného konania vo väzbe na postúpenie pohľadávky na oprávneného v exekučnom konaní vydal platobný výmer, ktorý je údajne nulitný.

Sťažovateľ podal proti Rozhodnutiu OS TN Odvolanie, ktoré bolo prejednané pred KS TN ako odvolacím súdom. KS TN Uznesením sp. zn. 5CoE/152/2009-61 zo dňa 25. 11. 2009 (ďalej len „Rozhodnutie KS TN“) Rozhodnutie OS TN potvrdil. KS TN uviedol, že exekučný titul, na základe ktorého bola doposiaľ vykonávaná exekúcia, bol údajne vydaný v rozpore so zákonom a osobou, ktorá na takéto konanie nebola oprávnená. Preto KS TN ako odvolací súd dospel k záveru, že predložený exekučný titul je údajne nulitným aktom, ktorý nemá žiadnu právnu silu.

Následne Sťažovateľ podal voči Rozhodnutie KS TN dovolanie, ktoré však bolo Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/51/2010 zo dňa 28. 10. 2010 (ďalej len „Rozhodnutie NS SR“) odmietnuté...

Sťažovateľ považuje Rozhodnutie NS SR ako aj Rozhodnutie KS TN za arbitrárne a prejav svojvôle... Podľa názoru Sťažovateľa, predmetné súdy vyslovili právne závery, avšak nálezite sa nevysporiadali so skutočnosťami, zohľadnenie ktorých je nevyhnutné pre právne posúdenie veci a rozhodli na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú navyše nedostatočne odôvodnili.

Sťažovateľ má za to, že dovolací NS SR ako aj odvolací KS TN sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadali so skutkovými tvrdeniami a právnym posúdením, ktoré Sťažovateľ predložil a na ktoré poukázal, ale práve naopak, KS TN rozhodol na základe skutočností, ktorými sa prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí nezaoberal...

Rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky číslo 3215/1999-A vydaným dňa 01. 07. 1999 (ďalej len „Rozhodnutie MZ SR I“) bolo zrušené povolenie na zriadenie zdravotnej poisťovne – DZP... Zrušením povolenia na zriadenie DZP vstúpila DZP na základe ustanovenia § 34 ods. 4 zákon ZoZP do likvidácie.

Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 7K 70/01-30 zo dňa 20. 04. 2001, konkurzný súd na návrh likvidátora DZP vyhlásil konkurz na majetok DZP. Vyhlásením

konkurzu došlo k prerušeniu likvidácie na základe ustanovenia § 13a prvá veta zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v príslušnom znení (ďalej len „ZoKV“).

Rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. M/5068/2001 zo dňa 19. 12. 2001 (ďalej len „Rozhodnutie MZ SR II“) bola na základe Protestu Generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. VI. Gd 5187/01-19 zo dňa 12. 12. 2001 zrušená pre rozpor so zákonom výroková časť Rozhodnutia MZ SR I s textom: „Na V. prechádzajú záväzky poisťovne voči zdravotníckym zariadeniam, pohľadávky na poistnom a poplatky z omeškania.“ V odôvodnení Rozhodnutia MZ SR II sa uvádza, že: „... prechodu práv a záväzkov predchádza likvidácia. Až po jej skončení prechádzajú na všeobecnú poisťovňu záväzky, ktoré nebolo možné v rámci likvidácie uspokojiť z majetku zrušenej poisťovne...“

Správca konkurznej podstaty DZP (ďalej len „SKP“) zaradil súbor pohľadávok DZP na zaplatenie dlžných poistných, prirážkach k poistnému, poplatkov z omeškania a poplatkov za nesplnenie oznamovacej povinnosti (ktorých súčasťou bola i pohľadávka vyplývajúca z Platobného výmeru voči Povinnému) do konkurznej podstaty úpadcu – DZP...

V rámci speňažovania konkurznej podstaty DZP boli predmetné pohľadávky DZP postúpené na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 07. 07. 2005 na Sťažovateľa. Postúpeniu pohľadávok DZP na Sťažovateľa predchádzalo vydanie Opatrenie konkurzného Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. 06. 2005. sp. zn.: 7K 70/01 (právoplatné a vykonateľné dňa 29. 06. 2005), ktorým konkurzný súd odsúhlasil uvedený odpredaj pohľadávok (ďalej len „Opatrenie“).

Na základe právoplatného Uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7K 70/01-1404 zo dňa 14. 12. 2006 (ďalej len „Uznesenie o zrušení konkurzu“) registrový súd dňa 08. 08. 2007 ex offo vymazal DZP z obchodného registra v celom rozsahu, v dôsledku čoho došlo k jej zániku...

Uznesenie o zrušení konkurzu bolo napadnuté odvolaním V., a. s... (ďalej len „V.“), avšak odvolací Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím Uznesením sp. zn. 6 Obo 20/07 zo dňa 22. 02. 2007 napadnuté Uznesenie o zrušení konkurzu potvrdil ako vecne správne, v dôsledku čoho toto nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 05. 04. 2007...»

Sťažovateľka poukazuje na obsah odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 K 70/01-1404 zo 14. decembra 2006 o zrušení konkurzu na majetok

úpadcu – D.– uviedla, že „... bola teda pôvodná pohľadávka DZP vyplývajúca z Platobného výmeru ako exekučného titulu postúpená na Sťažovateľa v súlade s platným právnym poriadkom. Táto pohľadávka nemohla teda prejsť na V... samotným zrušením DZP ešte nedošlo k automatickému prechodu pohľadávok a záväzkov na všeobecnú poisťovňu, resp. na inú poisťovňu, ktorá prevzala poistencov...

Zároveň si nedovolíme neuviesť Rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29 Odo 394/2002 zo dňa 29. 07. 2004, ktorý vychádzal v predmetnej problematike z identického znenia ZoKV, a zmysle ktorého osoba, na ktorú správca konkurznej podstaty v rámci speňažovania previedol majetok zapísaný do konkurznej podstaty, sa totiž stáva vlastníkom takéhoto majetku bez ohľadu na to, či neskôr vyšlo najavo, že zapísaný a následne i speňažený majetok (alebo jeho zodpovedajúca časť) v dobe speňaženia vlastnícky prináležal osobám iným...

Podľa názoru súdu vysloveného v Rozhodnutí KS TN nemal však správca konkurznej podstaty údajne právomoc vydávať vo veciach zdravotného poistenia platobné výmery ako individuálne správne akty. Existencia DZP po jej zrušení mala smerovať k jej likvidácii, z čoho podľa názoru KS TN má údajne logicky vyplývať, že zrušená poisťovňa a ani správca konkurznej podstaty nemali žiadne oprávnenie vyrubovať zdravotné poistné v správnom konaní. O dôvodoch absencie takéhoto oprávnenia v daných skutkových a právnych súvislostiach... sa však Sťažovateľ z odôvodnenia Rozhodnutia KS TN nedozvedel...

Za logické (na rozdiel od vyjadrenia súdov v odôvodneniach rozhodnutí) je potrebné podľa nášho názoru považovať také konanie správcu konkurznej podstaty DZP (povinného konať zo zákona s odbornou starostlivosťou), ktoré smeruje aj k vymáhaniu pohľadávok, a to spôsobom, ktorý si konkrétny typ pohľadávky vyžaduje. V danom prípade práve najskôr jej predpísaním formou platobného výmeru. Ak by sme sa riadili logikou súdov, tak potom DZP a jej správca konkurznej podstaty by boli oprávnení jedine inkasovať dobrovoľne zaplatené poistné, avšak chýbali by im akékoľvek právne nástroje na reálne vymáhanie dobrovoľne nezaplateného poistného a poplatku z omeškania, čo považujeme za absurdné a v rozpore s úmyslom zákonodarcu. V tejto súvislosti sa zároveň vynára otázka, kto teda podľa predmetnej logiky bol oprávnený vydať Platobný výmer, ak to nebola v čase konkurzu ani DZP a ani správca konkurznej podstaty, pričom na V. toto oprávnenie preukázateľne neprešlo. Odpoveď na túto otázku Sťažovateľ v odôvodnení rozhodnutia nenašiel.

V súvislosti so zjavne „dodatočným“ zistením údajnej absencie oprávnenia DZP vydať Platobný výmer a jeho následného označenia za nulitný právny akt, by sme si dovolili zároveň poukázať na nasledujúce skutočnosti.

Samotný slovenský právny poriadok neobsahuje explicitnú legislatívnu definíciu nulity právnych aktov. Podľa právnej teórie a praxe nastáva nulita vtedy, ak vady dosahujú takú závažnú mieru, že už nemožno hovoriť o právnom akte.

Zo samotného právneho výkladu nulity právneho aktu vyplýva skutočnosť, že musí ísť o bezpochyby jednoznačné, zjavné a hrubé porušenie zákona alebo procesných princípov.

Právna úprava vychádza z toho, že v prípade vyhlásenia nulity právneho aktu musí ísť o závažný a jednoznačný rozpor s právnym poriadkom.

K výkladu nulity nie je pritom možné pristupovať rozširujúcim spôsobom. Uvedené chápanie podporuje aj európska judikatúra, v zmysle ktorej treba dôvody nulity vykladať reštriktívne a teda obmedziť dôvody nulity právnych aktov v rámci rozhodovacej praxe súdov.

Sťažovateľ ma za to, že Platobný výmer ako exekučný titul je platný akt vydaný v súlade so zákonom. Sťažovateľ na základe identických platobných výmerov ako je Platobný výmer (líšiacich sa osobou povinného a výškou záväzku) inicioval značné množstvo exekučných konaní, v ktorých samotné sudy neposúdili právoplatné a vykonateľné platobné výmery ako nulitné akty, a to aj napriek skutočnosti, že sa touto otázkou v rámci podaných námietok, resp. iných podaní zaoberali. Je možné čiastočne akceptovať skutočnosť, že rôzne sudy zaujmú v identických (resp. obdobných) právnych veciach rôzne právne názory a výklady, avšak touto rôznorodosťou nemôže byť postihnutý inštitút nulity aktu, keďže v takom prípade by jeho existencia nemala žiadne reálne opodstatnenie a právny význam, a tento inštitút by bol nebezpečným právnym nástrojom na zvrátenie akéhokoľvek právneho stavu v akomkoľvek štádiu, v dôsledku čoho by dochádzalo k neprípustnej eliminácii významu právnej istoty. Nehovoriac už o tom, že je nepochybné právne neakceptovateľné, ak k predmetnej rôznorodosťi dochádza až v rámci samotného exekučného konania, a to dokonca toho istého, ako je i v tomto prípade (in concreto prvostupňového a druhostupňového exekučného konania).

Na jednej strane sa síce stotožňujeme s pravidelne sa opakujúcim právnym názorom ústavného súdu implikovaným v mnohých jeho rozhodnutiach, že ústavný súd v zásade nie

je oprávnený zjednocovať judikatúru všeobecných súdov... no na druhej strane je podľa nášho názoru ústavnoprávne neakceptovateľné, ak táto variabilita rezonuje pri inštitúte nulity aktu.

Napádanými rozhodnutiami podľa nášho názoru inter alia došlo k porušeniu princípu právnej istoty a ochrany dôvery Sťažovateľa, ako nadobúdateľa práv vyplývajúcich z Platobného výmeru, v právo, ktorý predstavuje základný atribút právneho štátu. Vyplýva to najmä zo skutočnosti, že výsledkom postupu exekučného súdu je zároveň i dualita právneho stavu, keďže nadobudnutiu práv vyplývajúcich z Platobného výmeru predchádzalo rozhodnutie konkurzného súdu – Opatrenia, ktorým konkurzný Krajský súd v Bratislave ako jediný vecne príslušný súd odsúhlasil odpredaj pohľadávok a de facto i nadobudnutie práv vyplývajúcich z Platobného výmeru, ako exekučného titulu.

Súdy pri rozhodovaní v danej veci prehliadli existenciu základného práva Sťažovateľa na legitímne očakávanie nadobudnutia majetku. Sťažovateľ má za to, že Rozhodnutím KS TN bolo zasiahnuté aj do práva Sťažovateľa vlastniť majetok tým spôsobom, že napriek existencii právoplatného a vykonateľného rozhodnutia konkurzného súdu o odsúhlasení odpredaja pohľadávky vo forme Platobného výmeru Sťažovateľovi, bol následne Sťažovateľ napadnutým rozhodnutím súdu de facto tohto majetku zbavený...

Dovolíme si tiež upriamiť pozornosť na ústavnému súdu určite známy Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 182/2010-44 zo dňa 20. 10. 2010, ktorým bolo rozhodnuté o Ústavnej sťažnosti Sťažovateľa zo dňa 19. 08. 2009, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky skonštatoval, že základné právo Sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 10/2009, 2 Obo 11/2009-514 zo dňa 27. 05. 2009 porušené bolo, v dôsledku čoho toto rozhodnutie zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. Z uvedeného nálezu vyplýva, že v tomto kontexte je významné najmä to, že zmluva o postúpení pohľadávok v tomto prípade bola predbežne posúdená príslušným konkurzným súdom a výsledkom tohto posúdenia bolo rozhodnutie súdu o súhlase na takýto právny úkon, ku ktorému aj došlo uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávok. Ústavný súd ďalej skonštatoval, že v ďalšom konaní pred všeobecným súdom je najmä nevyhnutné, aby najvyšší súd... vysvetlil aj vzťah medzi súdnou ochranou, ktorá bola sťažovateľke poskytnutá

konkurzným súdom udelením súhlasu na uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávky podľa § 66b č. 328/1991 Zb. a súdnou ochranou požadovanou v prítomnom spore.

Zároveň je potrebné podotknúť, že exekučný súd sa navyše vôbec nezaoberal prípadne spôsobenými negatívnymi následkami vyhlásenia nulity Platobného výmeru, a to napríklad v súvislosti s plynutím lehôt na opätovné vymáhanie predmetnej pohľadávky...“.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„1. Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo/51/2010 zo dňa 28. 10. 2010 ako aj uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5 CoE/152/2009-61 zo dňa 25. 11. 2009 došlo k porušeniu vlastníckeho práva Sťažovateľa v zmysle ustanovenia článku 20 ods. 1 Ústavy SR, článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 1 ods. 1 Prvého dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ľudských právach, a zároveň k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle ustanovenia článku 46 ods. 1 Ústavy SR, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo/51/2010 zo dňa 28. 10. 2010 ako aj Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5 CoE/152/2009-61 zo dňa 25. 11. 2009 sa zrušujú a vec sa vracia Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Sťažovateľovi náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia Sťažovateľa. Najvyšší súd SR a Krajský súd v Trenčíne sú spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť trovy právneho zastúpenia Sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podstatou sťažnosti je namietané porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jej práv vyplývajúcich z čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ku ktorému malo dôjsť uznesením krajského súdu sp. zn. 5 CoE 152/2009 z 25. novembra 2009 a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

1. Porušenie označených základných a iných práv vidí sťažovateľka v namietanej nesprávnosti právnych záverov v napadnutom uznesení krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 62 Er 1559/2008 z 1. júla 2009 o neprípustnosti exekúcie a jej zastavení, a v jeho nedostatočnom odôvodnení.

Sťažovateľka v odôvodnení svojej sťažnosti uvádza rozhodnutie ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 169/09, pričom odvolávajúc sa naň argumentuje, že vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu treba považovať lehotu na podanie sťažnosti za zachovanú.

Sťažovateľka však opomína, že v uvedenom prípade išlo o situáciu, keď sťažovateľ súbežne (a včas) napadol právoplatné druhostupňové rozhodnutie všeobecného súdu dovolaním a sťažnosťou na ústavnom súde. Podstatou uvedeného rozhodnutia ústavného súdu (a viacerých ďalších, napr. III. ÚS 57/2011) je, že sťažnosť bola podľa zásady *rationae temporis* odmietnutá ako neprípustná pre jej predčasnosť (nevyčerpanie opravného prostriedku) a iba v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní je potom lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu. V danom prípade však sťažovateľka podala sťažnosť proti napadnutému uzneseniu krajského súdu až po rozhodnutí o dovolaní, preto aplikácia uvedenej judikatúry ústavného súdu neprichádza do úvahy.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd stabilne zotrváva na stanovisku, že nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že napadnuté uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 7. januára 2010. Sťažovateľka svoju sťažnosť podala

na poštovú prepravu 14. februára 2011, čo je zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej zákonom o ústavnom súde na podanie sťažnosti. Predloženú sťažnosť v tejto časti tak ústavný súd posúdil ako oneskorene podanú.

2. Sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia označených práv aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky ako procesne neprípustné podľa § 239 ods. 1 až 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), ako aj podľa § 237 OSP.

2.1 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručenú čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že najvyšší súd „sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal so skutkovými tvrdeniami a právnym posúdením“, ktoré v dovolacom konaní predložila.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd skúmal, či sú v danej veci splnené zákonom ustanovené podmienky na podanie dovolania z hľadiska kritérií ustanovených v § 239 ods. 1 až 3 OSP. Následne sa zaoberal aj skúmaním eventuálnej existencie väd, ktoré majú za následok tzv. zmätočnosť konania, vymenovaných v § 237 písm. a) až písm. g) OSP s dôrazom na existenciu vady podľa § 237 písm. f) OSP, ktorá bola sťažovateľkou v dovolacom konaní ako jediná uplatnená.

Najvyšší súd v danej veci považoval za určujúcu otázku, či exekučný titul, ktorým bol v tomto prípade platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty úpadcu (pôvodného oprávneného – P.), je exekučným titulom v zmysle § 41 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, a k uvedenému zaujal toto stanovisko:

„Predpokladom vykonania exekúcie je existencia rozhodnutia (okrem ak sa exekúcia vykonáva na základe vykonateľnej notárskej zápisnice). O aké rozhodnutie sa musí jednať podrobnejšie upravujú ustanovenia § 41 Exekučného poriadku. Vo všeobecnosti exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok (§ 41 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 41 ods.2 Exekučného poriadku taxatívne vymenúva na podklade akých rozhodnutí je možné exekúciu vykonať. Okrem iných exekúciu je možné vykonať na základe vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správ a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste (§ 41 ods. 2 písm. f/ Exekučného poriadku. Pôsobnosť orgánu verejnej moci v čase účinnosti zákona č. 273/1994 Z. z. na základe ktorého bol platobný výmer vydaný pôsobnosť orgánu verejnej správy vykonávali zdravotné poisťovne. Oprávnenie vydávať rozhodnutia (platobné výmery) o predpise poistného vyplývalo z ust. § 19 ods. 2 a 3 vyššie citovaného zákona. Na konanie vzťahovali sa predpisy o správnom konaní a právoplatné rozhodnutie bolo preskúmateľné súdom (§ 58).

Platobný výmer bol vydaný správcom konkurznej podstaty nie zdravotnou poisťovňou. Otázku či platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty je exekučným titul treba posudzovať v závislosti od postavenia správcu konkurznej podstaty a rovnako od toho, či oprávnenie predpisovať poistné vyhlásením konkurzu trvá (resp. nezaniklo). Pod majetkom úpadcu vo všeobecnosti treba rozumieť aj pohľadávky úpadcu, ktoré existovali v čase vyhlásenia konkurzu na jeho majetok. Z toho vyplýva, že správca konkurznej podstaty má pri správe majetku úpadcu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty a prechádza na neho aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty (§ 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní). Z ustanovení uvedeného zákona však nevyplýva oprávnenie vydávať akty aplikácie práva - individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Pod správou majetku úpadcu vo vyššie uvedenom zmysle preto nemožno rozumieť výkon práv prislúchajúci orgánu verejnej moci (zdravotnej poisťovne) vrátane schopnosti vydávať individuálne akty aplikácie práva. Správca konkurznej podstaty bez ďalšieho nenadobúda postavenie orgánu verejnej správy s rozhodovacou právomocou (s právomocou vydávať akty aplikácie práva), má iba právo (a povinnosť) vykonať všetky nevyhnutné a potrebné právne úkony (napr. podať žalobu, opravné prostriedky a iné) v záujme uspokojenia pohľadávok úpadcu. Postavenie orgánu verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou, ktorá by expressis verbis takúto právomoc (oprávnenie) správcovi konkurznej podstaty priznávala. Pokiaľ takúto právnú úpravu právny poriadok neobsahuje, správca majetku konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom v zmysle ust. § 41 Exekučného poriadku (viď Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 20/2008). Treba tiež zdôrazniť, že predmetné pohľadávky (na nezaplatenom poistnom) zrušenej poisťovne nepatrili do konkurznej podstaty, nakoľko v zmysle ustanovenia § 34 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. prešli na V., prípadne na inú zdravotnú poisťovňu. Správca ani úpadca preto nemal vecný dôvod tieto pohľadávky (patriace inému subjektu ako úpadcovi) vymáhať a predpisovať. Právo predpísať poistné zo zrušenej poisťovne na správcu konkurznej podstaty by tak musel pripustiť zákon, t. j. vymáhať dlžné poistné v postavení orgánu verejnej moci uskutočňujúceho výkon rozhodnutia voči tretím osobám; to ale z právnej úpravy nevyplýva. Ak takáto právomoc chýba, ide o právny akt nulitný, pri ktorom sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp jeho správnosti ale naopak, má to za

následok, že takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nie je totiž aktom verejnej moci (aktom aplikácie práva). Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho akoby neexistoval. Obdobne judikoval už Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí 5 Cdo 109/2010 z 1. 9. 2010.

Vo väzbe na zásadnú námietku dovolateľa, že oprávnenie správcu konkurznej podstaty na vydanie platobných výmerov je možné skúmať jedine na základe opravného prostriedku smerujúceho voči tomuto rozhodnutiu príslušným odvolacím súdom, a nie okresnému súdu v exekučnom konaní, dovolací súd poznamenáva, že súdna prax ako dôvod neprípustnosti exekúcie okrem iných dôvodov akceptuje stav, ak ma byť exekučným titulom nulitný akt tzv. paakt. Neexistoval žiadny dôvod na odchylenia sa od judikovanej praxe najvyššieho súdu (R 56/1995, R 70/1998, R 58/1997). Dovolací sú má za to, že na správcu konkurznej podstaty nemohlo prejsť právo výkonu verejnej moci a teda ani právo na vydávanie platobných výmerov. V konečnom dôsledku to znamená, že platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty je nulitným právnym aktom a preto nemôže byť exekučným titulom, aj keď vo všeobecnosti platí záver, že správnosť záverov platobného výmeru je možné preskúmať len na základe opravného prostriedku smerujúceho voči tomuto rozhodnutiu príslušným odvolacím orgánom, a nie okresnému súdu v posudzovanom exekučnom konaní. To však neplatí, ak rozhodnutie bolo vydané subjektom na to zo zákona neoprávneným. Záver rozhodnutí na ktoré poukazoval dovolateľ vo svojom dovolaní je preto neprijateľný.“

Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu teda vyplýva, že najvyšší súd sa v ňom argumentáciou sťažovateľky riadne zaoberal a svoje rozhodnutie dôsledne odôvodnil.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (napr. I. ÚS 4/2011).

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže

konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacieho konania.

Ústavný súd konštatuje, že právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľky odmietnuť ako neprípustné, teda jeho rozhodnutie nie je možné považovať za arbitrárne ani svojvoľné. Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Na tomto mieste ústavný súd považoval za potrebné zaujať stanovisko aj k tej časti argumentácie sťažovateľky, v ktorej poukazuje na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 182/2010 z 20. októbra 2010 (ďalej len „súvisiace rozhodnutie“) vo veci inej jej sťažnosti a z ktorého sťažovateľka na podporu svojich tvrdení v tejto sťažnosti odvodila záver, že súhlas konkurzného súdu s uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky je právne významnou skutočnosťou aj pre posúdenie otázok nastolených touto sťažnosťou. Ústavný súd poukazuje na to, že súvisiace rozhodnutie sa týkalo diametrálne odlišného predmetu konania pred všeobecnými súdmi (platnosť postúpenia pohľadávky), ale najmä na to, že rozhodujúcim a v podstate jeho jediným dôvodom bolo nedostatočné odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu. Súvisiace rozhodnutie ústavného súdu teda nijako nemôže ovplyvniť rozhodovanie ústavného súdu v tejto veci.

2.2 K namietanému porušeniu základného práva na ochranu vlastníctva zaručené čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05) zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy (ako aj čl. 11 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu), ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy

vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Inak povedané, o prípadnom porušení označeného základného a iného práva hmotnoprávneho charakteru (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny, čl. 1 dodatkového protokolu) by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Vzhľadom na to, že ústavný súd dospel k záveru, že uznesenie najvyššieho súdu, ako aj dôvody uvádzané sťažovateľkou v sťažnosti neobsahujú také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení ústavnoprocených princípov vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky aj v časti namietajúcej porušenie jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu (hmotnoprávneho charakteru) odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2011